

INFORMATIEVE AVOND GEMEENTEFINANCIËN DINSDAG 9 JULI 2019

Pointers uit de dilemmatafels met de wethouders

Dilemmatafel Duurzaamheid

Grote duurzaamheidsopgaven staan ons te wachten en keuzes moeten we maken maar hoe? Voorbeeld van de warmteronde uit Rotterdam: wil Voorschoten meedoen en wat zijn de consequenties? We hebben weinig middelen als overheid maar belangrijke maatschappelijke ambities.

VVE

- ➔ Vve's bijeenkomsten voor huiseigenaren, ondernemersbijeenkomsten voor ondernemers, pilot verduurzaming Dobbewijk.
- ➔ Wees concreet en kleine stapje maken: wat kunnen we snel doen. VVE's hebben er behoefte aan.
- ➔ VVE's zijn buitengewoon gecompliceerd want er is altijd iemand die niet mee wil en dan ligt het project stil.

Rol gemeente

- ➔ Mogelijk rol gemeente is om te faciliteren en brengt mensen bijeen.
- ➔ Wijkambassadeurs energie.
- ➔ Weinig geld maar hoge ambities
- ➔ Duurzaamheidsbijeenkomsten organiseren. Want met simpele maatregelen bereik je al een groot effect.
- ➔ Dit type bijeenkomsten geeft diverse ideeën die het uitzoeken nader waard zijn. Dus de gemeente zou vaker moeten doen: Bij elkaar brengen van mensen in een duurzaamheidsnetwerk.
- ➔ Wat gaat de gemeente doen? Van het gas af wat betekent dit voor ons als inwoners? Gaat om het vertrouwen tussen overheid en burger. Wat zijn de keuzes? Helderheid is belangrijk. Zie Goeree Overflakke wat de energieneutraliteit benadert. Iedereen houdt hier rekening mee tot aan de lokale keukenboer toe.
- ➔ Communicatie om wijkambassadeurs in de zon te zetten en de mogelijke samenwerkingspartners in de pers/social media communiceren.
- ➔ Klimaatakkoord: nog afwachtende houding van veel burgers? Komen ook middelen (beperkt) vanuit het Rijk. Niet iedereen heeft geld. Renteloos lenen. Veel arme mensen die het niet hebben, je moet verschillende fases aanbieden. Je hoeft niet meteen met 30.000 euro beginnen. Behapbaar.
- ➔ Zijn er betrouwbare aannemers die het werk goed doet. Kan je als gemeente prefererende partners hebben? Is dat mogelijk?
- ➔ Korting op de woz als je duurzaamheidsmaatregelen doorvoert? Investeringspotentieel.
- ➔ Maak capaciteit beschikbaar (wie kan het trekken uit de buurt) nieuwe ambassadeurs, communicatie. Inspirator. Wees een platform van informatie.

Ondernemers

- Duurzaamheid is interessant voor ondernemers zelf.
- Platte daken zijn interessant. Veel bedrijven zijn positief maar wat weerhoudt hen om een stap alsnog te zetten?
- Een marktplaats van energie ideeën die ondernemers/privépersonen zelf kunnen uitvoeren. Kom met een 'broodfonds' maar dan op energiegebied door zzp'ers.
- Organiseer ander geld dan overheidsgeld.

Energiecorporatie

- Co-producties met vaste kaders bij elkaar brengen. Er is geld bij particulieren. Creëer een 'kleine belangengemeenschap' waarbij ze zelf kapitaal inbrengen om het terug te verdienen. In het instrument bestemmingsplan moet je partijen samenbrengen: lokaal en dichtbij organiseren. Corporatiemodel. Je kunt als groep gemakkelijker massa creërende veiligheid bieden in het afdekken van risico's.
- Is elektriciteit de toekomst of waterstof? Kunnen we daar experimenteren?
- Als corporatie moet je verzekeringen afsluiten waardoor projecten niet rendabel zijn. Dat moet anders?
- Collectieve zonnepanelen i.p.v. individuele.

Wijkaanpak

- Wijkambassadeurs van een buurt. Vergelijkbare huizen kijken wat er kan? Tupperwareparty energieparty. Landelijk is er veel informatie beschikbaar. Maar samen doen met gelijkgestemden.
- Kun je per wijk kijken wat de aanpak moet zijn? Maatwerk?
- Tuinstadwijk in Leiden; de eerste wijk die van het gas af gaat. Mensen houden ervan op gas te koken. Dus hoe doe je dat elektrisch koken? Woningcorporatie zijn belangrijk speler om mensen mee te krijgen.
- Hoe neem je mensen mee? Veel mensen boeit het niet... veel mensen weten niet wat ze moeten kiezen. Begin bij de koplopers. Die vragen naar informatie. En verder de middengroep benaderen, het gesprek aan gaan. Praten, praten, praten, mensen samenbreng.
- Palletkachel, zonnepanelen, wat moet ik doen? Verschillende bouwjaren wijken levert verschillende energie besparende maatregelen op?
- Kies voor makkelijke wijken waarbij snel resultaat gehaald kan worden. Organiseer bijeenkomsten hierin.
- Er is veel te bereiken met isolatie: doe dit doe dat, in fases.
- Zie realisatie Starrenburg III als een kans voor duurzaamheid
- Het gros Voorschotenaren woont in oude buurten. Begin klein binnen de wijk. Laat zien hoe het ook kan.
- Mensen hun contact aanbieden, prikbord functie.

Afval scheiden

- ➔ Afvalstofheffing gaat per kilo: beter communiceren waardoor inwoners zien dat je met afval scheiden de kosten voor de gemeente ook omlaag brengt. Hoe krijg je als huishouden minder restafval?
- ➔ Er is behoefte bij inwoners om plastic te scheiden. Meer dan de helft van ons huishoudelijk afval is plastic afval. De scheiding van afval en plastic kan beter in Voorschoten. Er is een afvalbeleidsplan vastgesteld maar we kunnen zelf meer doen als inwoners. Zelf plastic scheiden en wegbrengen moet mogelijk worden.

Dilemmatafel Financiën

De onderwerpen waarover de personen aan tafel graag het woord willen voeren zijn verschillend van aard. Er zijn hierin twee lijnen te onderscheiden:

- 1) wat is nodig voor vergroten vertrouwen in politiek
- 2) wat zijn tips voor versterking grip op financiën

Hieronder kort een schets van de onderwerpen die aan de orde zijn geweest:

- ➔ Hoe reëel is geld wat je nu structureel hebt om je begroting sluitend te maken en hoe weet je dat?
- ➔ Werken met begrippen nauwkeurigheid en betrouwbaarheid - Hoe nauwkeurig denken we dat de begroting is. We werken nu niet echt met de begrippen nauwkeurigheid en betrouwbaarheid. Dat kan helpen. We hebben daar wel bijv. hoog-midden-laag-scenario's voor.
- ➔ Het is belangrijk dat we in scenario's denken en dat deze er zijn m.b.t. verschillende beleidsdoelen.
- ➔ Hoe kunnen we nieuwe inkomsten vergaren.
- ➔ Te denken valt aan private investeringen
- ➔ private ontwikkelingen stimuleren dat kan je op verschillende samen met partners in de samenleving.
- ➔ Het sociale ondernemerschap in de samenleving samen met partners stimuleren en vormgeven.
- ➔ Geef de samenleving meer ruimte en faciliteer dit. Kan op veel verschillende gemeenten en de gemeente kan hier kaderstellend in zijn.
- ➔ Kijk bijv. naar de zorg er zijn allerlei particuliere initiatieven. Daar komt nu nog niet de overheid aan te pas. Dat geldt ook voor kwetsbare doelgroepen. Kinderopvang, culturele activiteiten etc.
- ➔ Hoe kan je bijv. projecten stimuleren waar bijv. kinderen en ouderen (vaders, moeders) dichter bij elkaar kunnen wonen. Kun je daar iets doen door bijv. mogelijkheden scheppen, zorgaanbieders erbij trekken etc. om kosten te besparen

- ➔ Er is veel wantrouwen tegenover de gemeente. Consistent beleid, duidelijke keuzes en transparantie over wat we doen met ons geld en waarom we bepaalde keuzes maken zijn nodig voor afname van dit wantrouwen. Ook helpt een goede langetermijnvisie hierin mee.
 - ➔ Dat de gemeente zakelijker is gaan optreden en handelen wordt als een verbetering ervaren.
 - ➔ Met betrekking tot het zwembad moet de gemeente meer de regie pakken.
 - ➔ Social return on investment – Wat je mist in een kale begroting is het creëren van waarde.
- Mbt zwembad, we hebben altijd discussie gevoerd over open of dicht, maar kijk eens anders naar de problematiek en de regie die de gemeente kan pakken richting de uitbater Sportfondsen.
 - Maak het zwembad ook niet als het belangrijkste de komende jaren.
 - Personeelskosten hebben een stijging, wat we nu met 100% personeel doen, waarom gaan we dat nu niet doen met 95% doen. Kijk nog eens naar de taken die er liggen en het personeel dat er nodig is om de taken uit te voeren.
 - In inspraak laten kiezen uit 1 plan en daarna niet meer terug komen. Hier zijn wel de ideeën over verdeeld.
 - Qua gemeenschappelijke regelingen. Maak er een keuze richting welke gemeenten je jezelf wilt organiseren. Doe zoveel mogelijk met dezelfde partners aan dezelfde tafel.
 - Dat bevordert integrale aanpak, duidelijkheid en controleerbaarheid. En zorg dat je daardoor ook kan werken op gewenste schaalgrootte voor bepaalde problematiek. Maak keuzes.

Dilemmatafel Financiën

Dilemma: jeugdzorg, dalende Rijksbijdrage, stijgende kosten jeugdhulp. Hoe houd je de voorzieningen betaalbaar? We doen steeds groter beroep op de zorg en we krijgen minder budget. Hoe zorgen we dat het betaalbaar blijft en dat iedereen gezond blijft? Laagdrempelig Jeugdhulp hebben we niet meer en het is makkelijk om een verwijzing te krijgen, daarom gaan kinderen gelijk naar dure tweedelijnszorg (met verwijzing). Hoe zorgen we dat we niet in alle gevallen gelijk tweedelijnszorg inzetten, zodat kinderen die het echt nodig niet op de wachtlijst hoeven en gelijk de zorg krijgen die ze nodig hebben. Voorschoten heeft al maatregelen genomen: zojuist is er een praktijkondersteuner Jeugd en Gezin aangesteld. Alle huisartsen in Voorschoten wijzen in eerste instantie hiernaar door. Als er meer nodig is, zorg de praktijkondersteuner voor verdere doorverwijzing. Verder wordt Jeugdhulp ingekocht op resultaat.

- ➔ Het is een maatschappelijk probleem. Kwesties die eigenlijk normaal zijn voor bepaalde leeftijden, zoals bijvoorbeeld bedplassen, worden geproblematiseerd. De maatschappij is geïndividualiseerd en problemen mogen er niet zijn. Vallen mag niet meer, je kind tot de orde roepen ook niet, want dan meldt je buurman je aan bij Veilig Thuis. Moeders praten niet meer met elkaar over de problemen die ze ondervinden bij het opvoeden van hun

kinderen, waardoor er geen kennis meer wordt overgedragen. We moeten investeren in preventie (voorlichten, normaliseren).

- ➔ Dit geldt voor alle lagen van de bevolking. Ouders zijn veeleisend ten opzichte van hun kinderen. Ze moeten een hoge opleiding, overal goed in zijn. Ouders bedreigen leerkrachten omdat hun kinderen naar het VWO moeten. De maatschappij heeft te weinig waardering voor MBO en goede vaklui. In Leiden wordt nu een traject (Human Capital) opgestart waarbij ondernemers betrokken worden bij werk-leertrajecten voor leerlingen die liever meteen aan de slag willen.
- ➔ Signaleren is ook een taak voor scholen. Dat doen ze ook: ze trekken vaak aan de bel. Maar de klassen zijn groot en er wordt veel van leerkrachten gevraagd. Er is nauwelijks plek om passend onderwijs te geven, waardoor het uiteindelijk ten koste van alle leerlingen gaat.
- ➔ Ouders klagen dat ze geen keus hebben voor de hulp die ze inschakelen. Vrijgevestigde hulpverleners overleven niet in huidige stelsel, terwijl veel van hen hulp kunnen bieden die veel goedkoper is.
- ➔ Hulpverlening is duur, maar ervaring leert dat deze ook inefficiënt is. Dat geldt voor heel veel instanties.
- ➔ Kinderen met echte problemen worden vaak juist te laat gezien. Dit is ook een breed maatschappelijk probleem: het vroeg signaleren van kinderen met problemen, gezinnen met lage inkomens en eenzame ouderen. Voorschoten bevordert samenwerking in de sociale alliantie met zo veel mogelijk clubs die ogen hebben in de samenleving. Ook kerk, huisartsen hebben hierin een rol. Het dorp moet een grote huiskamer worden, waar alle generaties elkaar opvangen. Het is dan ook belangrijk dat Cirkelbus en activiteiten in buurthuizen blijven bestaan.
- ➔ Zo lang mogelijk thuis wonen levert ook problemen op. Alleen bij een hoge indicatie wordt je opgenomen, waardoor mensen vereenzamen, geestelijk achteruit gaan. Ook zie je neveneffecten als financieel misbruik van ouderen.
- ➔ Ondernemers kunnen een rol spelen in signaleren van eenzaamheid, bijv. een pedicure of winkelier die boodschappen thuis brengt. Ondernemers kunnen ook een rol spelen door maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en dienstverlening gratis aan te bieden aan degenen die het nodig hebben maar niet kunnen betalen. Zo stelt een deelnemer aan de discussie een aantal keer per jaar huiswerkbegeleiding ter beschikking aan een leerling die dat niet kan betalen.
- ➔ De vraag is hoe je een kentering in samenleving krijgt waarbij mensen voor elkaar klaarstaan. Mensen zijn druk. Ook durven mensen uit schaamte vaak niet om hulp te vragen. Ook vrijwilligers zijn vaak niet beeld bij degenen die het nodig hebben. In Leiden en Leiderdorp is een systeem (Buuf) waarbij vrijwilligers en ouderen via de computer op postcode met elkaar gematched worden. Dit systeem zou je ook in Voorschoten kunnen invoeren.
- ➔ Een Knarrenhof zou een oplossing kunnen zijn. Daar houden mensen elkaar in de gaten en wonen oud en jong bij elkaar, zodat ze elkaar kunnen helpen. Elkaar helpen is echter moeilijk af te dwingen. In het ene complex letten mensen wel op elkaar, in het andere niet. Daar is niet altijd een oorzaak voor aan te wijzen. We moeten generatiebestendig gaan

bouwen. De nieuwe Omgevingswet biedt de mogelijkheid om een integrale infrastructuur op te bouwen, die maatschappelijke waarden creëert.

- ➔ Je zou een campagne kunnen voeren die aanzet om eens op je eenzame buur te letten. Bijvoorbeeld via fonds 1818 of als thema voor de volgende Burendag.